

אין עור מלכוד
עיר יהוד ומיוחדת

בית שלמה

פרוייקט ה'תשנ"ב נכסא ו'הארץ' קדם רגלי אי יזה בית אשר תבנו לי ויא יזה מקום מנוחתה"

פרשת בשלח תש"פ
גליון 195
נא לשמור על קדושת הגליון
נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת
מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה רב ר' מנחם יצחק בנימין ב"ר יוסף חיים הגה"ק רבי מאיר קאצינעלבוין ב"ר יצחק הרה"ק רבי שלום מזרחי רודיע שרעבי הרה"ק רבי יוסף יצחק ב"ר שלום דובער רבי יהודה צבי הכהן מסאמבור ב"ר אורי הרה"ק רבי דוד יהודה לייב מקאזאטין ב"ר אברהם יהושע העשיל מסקווירא הרה"ק רבי יהודה יעקב שמשון ב"ר פינחס הרה"ק רבי מרדכי מלעכבוויטש ב"ר נח רבי יוסף מנחם ברויל ב"ר יעקב הגה"ק רבי יעקב יהושע ב"ר צבי הירש הרה"ק רבי יחיאל ב"ר שרגא פייבל הרה"ק רבי שלמה יהושע דוד ב"ר יעקב אריה הגה"ק רבי שלום מרדכי הכהן ב"ר משה הרה"ק רבי משה מקוטוב ב"ר שלמה הרה"ק רבי יחזקאל ב"ר צבי הירש הגה"ק רבי חיים פאלאג'י ב"ר יעקב

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע
יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלחו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

ה' ילחם לכם ואתם תחרישון (י"ד, י"ד)

כתב בעל מנוחת כהן - הרה"ק רחמים חי חויתא הכהן זי"ע "פירשו חכמי המוסר דרך רמוז כי היצה"ר מקטרג על ישראל לפני הקב"ה על העבירות שעושים והוא מליץ בעדם שעכ"פ היותר גרוע שבישראל הוא טוב מן היותר טוב שבעכו"ם וחוזר ומקטרג שבבית תפלותם של האומות כולם אינם מדברים בהם דברים בטלים אבל ישראל מדברים דברים בטלים ובבתי כנסיות ובבתי מדרשות שלהם ועל קטרוג זה לא ימצא הקב"ה תשובה להליץ בעדם וזהו ה' ילחם לכם להליץ בעדכם על כל קטרוגי היצה"ר שמקטרג עליכם אך בתנאי שאתם תחרישון שלא תדברו דברים בטלים בבתי הכנסת ובבתי מדרשות ע"כ ובוזה יבואר כוונת הכתוב באיוב מי יתן החרש תחרישון ותהי לכם לחכמה שבוזה תנצחו ליצה"ר ואני אלחם בעדכם להשיב על קטרוג"

ויתען להם מרים שירו לה' פי גאה וגאה סוס ורכבו רמה בים (ט"ו, כ"א)

כתב הרב מנחם מנדל סמיטיצקי בספרו דברי מנחם "והנה עפ"י חוקי הדקדוק הי' צריך להיות ותען להן מרים שירה ושמעתי בשם הצדיק ר' יצחק מפטרבורג שאמר על דרך הצחות כי כאשר נאספו שם נשים רבות ליצאת בתופים ובמחולות לכבוד שמים בא תיכף גם האספסוף אשר בעם לקחת חבל בשמחתם לשם שמים כמו שנוהגים היום רקוד בעד איזה מוסד לשם הכנסת אורחים או לשם ביקור חולים וגמילות חסדים להחזיק המוסדות ומכניסים היראה בהטומאה לעשות כל נבלה תחת אדרת המצווה וכשראתה זאת מרים הנביאה אמרה להם להזכרים שירו להד' אתם מה לכם פה לכו לבתי מדרשות ללמוד ולהתפלל ולכן כתוב אחר כן ויסע משה ופירש"י הסיעם בעל כרחם כי קשה מאד להפרישם מזה כידוע גם היום" עכ"ל"ק

ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה פי מרים הם על פן קרא שמה מרה - שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו (ט"ו, כ"ג, כ"ה)
ידוע מה שכתוב רש"י בשם המדרש כי במרה נצטוונו על פרה אדומה ההפרש בין מרה לפרה עולה ארבעים לרמוז לנו כי ע"י שהאדם יעבוד על מידה מסוימת ארבעים יום ברציפות יצליח לתקן את אותה המידה וע"י כך יצא ממצב של מרה למצב של פרה היינו לתיקון וכפרה ומובא בספרים הקדושים שעניינה של הפרה הוא טהרה שכן רק מי שהולך בדרך התורה האמיתית הוא האדם השמח באמת אשר לא נמצא במרה שחורה

וזה הדבר אשר צוה ה' לקטו ממנו איש לפי אכלו עמר לגלגלת מספר נפשתיכם איש לאשר באהלו תקחו (ט"ז, ט"ז)

ידוע כי הוצאות שבת והוצאות תלמוד תורה לבניו אינם בכלל מזונותיו של אדם הקצובים לו מראש השנה לראש השנה ניתן לראות בס"ד כי דברים אלו רמוזים בפסוק זה שכן מספר נפשתיכם רומז על הנפש היתרה שנמצאת עם האדם בשבת וידוע שבשבת יש יותר תיאבון לאדם ולכן הוא זקוק ליותר אוכל מיום רגיל כדי לענג את השבת ועניין תלמוד תורה נרמז במילים איש לאשר באהלו תקחו ונשאלת השאלה מדוע צריך לחזור על עניין זה פעם שניה הרי כבר נאמר עמר לגלגלת מספר נפשתיכם אלה בזה נרמז עניין הוצאות תלמוד תורה שעל זה האדם מקבל תוספת פרנסה שכן המילה באהלו רומז על התלמיד חכם אשר יושב באהל ככתוב ויעקב איש תם יושב אהלים וכן על יהושע נאמר לא ימיש מתוך האהל וכן אדם כי ימות באהל המדבר על אדם הממית עצמו באהלה של תורה כידוע ולכן חוזרת התורה פעם שניה על עניין זה לומר כי אדם שמוציא הוצאות על תלמוד תורה לבניו או עושה צדקה עם תלמיד חכם הגון מקבל תוספת פרנסה משמים ואין זה נכלל בתוך מזונותיו של אדם שקצובים לו מראש השנה לראש השנה

ויאמר משה אליהם איש אל יותר ממנו עד בקר - ולא שמעו אל משה ויתרו אנשים ממנו עד בקר וירם תולעים ויבאש ויקצף עליהם משה (ט"ז, י"ט-כ')

ידוע מספרי המוסר שכל מה שאדם אוכל מעבר למה שהוא צריך לעבודת ה' הולך לס"א וכן אחרי מותו של האדם אם אדם לא קידש את גופו באכילה ושתיה כנדרש בחינת צדיק אוכל לשבע נפשו התולעים אוכלים את בשרו ניתן לראות רמז לדברים בפסוק שכן ידוע כי עולם הזה נקרא לילה עולם הבא בוקר ואומר משה רבנו אל יותר ממנו איש עד בוקר היינו יש לאכול רק כדי צורכו של האדם בעולם הזה ולא יאכל אדם יותר מכפי צרכו לעבודת ה' שאם אין האדם עושה כן וירם תולעים ויבאש היינו הבשר בקבר מסריח ומעלה תולעים האוכלים את הבשר שנוצר על ידי אכילת היתר של האדם שאכל יותר מכדי צורכו לעבודת ה'.

משנת הצדיק - הרה"ק רבי שלמה אליעזר שיק זצוק"ל זי"ע - י"ז שבט (רביעי)

הרב שיק נולד בכ"א באייר ת"ש, 29 במאי 1940, בארץ ישראל לאחר שהוריו הרב מנחם זאב שיק מטאקאי והרבנית מלכה, ברחו מהונגריה בתחילת השואה, וגדל בירושלים. בילדותו למד בתלמוד תורה "עץ חיים" בירושלים. כבר המצווה קיבל את ברכתו של האדמו"ר רבי אהרן מבעלזא זי"ע אשר אמר עליו באופן נדיר כי "יהיה גדול בישראל". לאחר מכן עבר יחד עם משפחתו להתגורר בארה"ב, שם היה מקורב לאדמו"ר רבי יואל מסאטמר זי"ע שהיה החברותא של אביו, לאדמו"ר רבי יקותיאל

יהודה הלברשטאם מצאנו-קלויזנבורג ז"ע ולרננים נוספים. בבחירתו למד בישיבתו של האדמו"ר מקאשו ז"ע ולאחר מכן שקד על לימוד התורה במשך חמש שנים בישיבתו של הגאון רבי משה פיינשטיין ז"ע, מגדולי הפוסקים בדור האחרון. בחורף תשי"ז כאשר היה מוהרא"ש זצוק"ל בגיל 16 וחצי, התקרב לחסידות ברסלב, שהייתה אז קטנה בהרבה מכפי שהיא כיום ובלתי מוכרת בעולם באופן כמעט מוחלט. הוא נתקל בספר "משיבת נפש" שלוקט על ידי רבי אלתר מטעפליק ז"ע מכתביהם של רבינו נחמן מברסלב ז"ע ותלמידו מורינו רבי נתן מברסלב ז"ע, והספר עורר אותו לתפילה והתבודדות באופן שלא הכיר. כשראה את הקושי להשיג ספרים נוספים של ברסלב ואת מחירם הגבוה החליט שלאחר חתונתו ידפיס את ספרי רבינו נחמן מברסלב ז"ע באלפי עותקים וכך יפרסם את האור הנפלא ליהודים נוספים. ואכן בהמשך החל להדפיס את ספרי חסידות ברסלב בעשרות אלפי עותקים במחיר השווה לכל נפש. בגיל 21 וחצי, בתאריך י"א בשבט תשכ"ב, נישא מוהרא"ש זצוק"ל לרבינית יחנא שפרה בת האדמו"ר מקוסון זצ"ל. את סידור הקידושין ערך הגאון רבי משה פיינשטיין ז"ע. שנתיים לאחר נישואיו, החלו להגיע אליו בחורי ישיבות ואברכים על מנת לבקש חיזוק, אז גם החל לכתוב מכתבי חיזוק אשר בהמשך הפכו לסדרת ספריו המרכזית שו"ת "אשר נבחל" המונה למעלה מ-350 כרכים. בשנת תשכ"ה החל להדפיס ולהפיץ את ספרי רבינו נחמן מברסלב ז"ע בכמויות גדולות מאוד ובמחירי קרן. בשנים אלו נפתח לראשונה בשדרה ה-16 בשכונת בורו פארק בארה"ב בית מדרש של חסידי ברסלב, מוהרא"ש זצוק"ל היה ממקימיו ומחשובי האברכים שהתפללו בו ואף מסר שם שיעור בתורת ברסלב בכל שבוע שמשך אליו מקורבים רבים שהתחזקו מדיבוריו ודרשותיו. בשנת תשכ"ו נסע בפעם הראשונה לציונו של רבינו נחמן מברסלב ז"ע באומן, כאשר בתקופה זו ובשנים שלאחר מכן הנסיעה למקום הייתה אסורה עקב השלטון הקומוניסטי במדינה. בנסיעתו או מארה"ב לאומן שבאוקראינה עבר דרך ארץ ישראל ונפגש עם חשובי חסידי ברסלב וביניהם ר' אליהו חיים רוזן, ר' שמואל הורוביץ ור' לוי יצחק בנדר. מאז החל הקשר ההדוק בינו לבין הרב בנדר שנמשך במשך שנים רבות. בשנת תשל"ג החל להדפיס גם ספרי חיזוק שכתב בעצמו מתוך תורתו של רבינו נחמן מברסלב ותלמידיו הקדושים ז"ע. ספריו הראשונים שהודפסו הם "קריאת שמע שעל המיטה" עם פירוש מיוחד, ספר "ארץ אפיים" שגרם להתעוררות גדולה ולהתקרבותם של אלפים, וכן ספר "אשר נבחל" שהפך לאחר מכן לסדרת ספריו המרכזית. בתחילת שנת תשל"ז הקים מוהרא"ש זצוק"ל בית מדרש בבורו פארק בשדרה ה-9, ואז נוסדה קהילת "היכל הקודש - חסידי ברסלב" שבהמשך התרחבה והפכה לקהילה המונה אלפי תלמידים בכל רחבי העולם. באותה תקופה היה מגיע מארה"ב לביקורים בריכוזי תלמידיו שהיו פרוסים בירושלים, בני ברק, טבריה ובעיקר בצפת - שם הוקם בית מדרש של "היכל הקודש". בשנת תשמ"ו נכנס מוהרא"ש זצוק"ל להתיישב ביבנאל ומאז גם דבק בו הכינוי "הצדיק מיבנאל". עימו הגיעו משפחות נוספות מחסידי ברסלב והמקום הפך למרכז קהילת חסידי ברסלב. בניסן תשע"ב עבר הרב שיק התקף לב חמור וניתוח לב פתוח. לאחר תקופת שיקום קצרה הוא שב לתפקד. ב"ז בשבט תשע"ה (2015) נפטר ממחלת הסרטן. הלווייתו יצאה מבית מדרשו בבורו פארק והוא נקבר ביבנאל.

אהבתו ללימוד התורה לא ידעה שבעה, הוא שקד על לימוד התורה בימים ובלילות בהתמדה עצומה בכל חלקי התורה והעלה על הכתב את כל חידושי בחומשו ובג"ך, בתלמוד, במדרש ובספרי הקבלה בעניין לימוד התורה היה הרב שיק רגיל לומר: "אשר אין לך עוד טוב, ערבות ונעימות בחיי האדם כמו לימוד התורה הקדושה, ומי שמרגיל את עצמו ללמוד בכל יום תורה, הרי מרגיש כל מיני טעמים נעימים בחייו, כי עיקר החיים האמתיים הוא לימוד התורה הקדושה אשר על ידה דייקא הוא זוכה להיות דבוק בו יתברך, כי התורה היא חוכמתו יתברך כביכול, וכשהאדם מכניס עצמו בתוך התורה הקדושה נמצא שמכניס את עצמו בתוך חוכמתו יתברך, ואין למעלה מזה. כי זוהי המדרגה הגבוהה ביותר לזכות אליה."

הרב שיק הרבה לדבר על חשיבותה של מידת השמחה. "ראו למסור את נפשכם על מידת השמחה, כי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה, וכל כך קשה לאדם להגיע למידת השמחה יותר מכל העבודות הכי קשות, קל יותר לצום וכו' ולסגף את עצמו עם סיגופים קשים ומרים וכו', העיקר לא להיות בשמחה, ולכן על שמחה צריכים מסירות נפש גדולה." בצוואתו כתב "לאחר הסתלקותי לעילא כשיבואו אל קברי יתעוררו בתשובה שלימה ומשכבו לעצמם ישועות ופלאות בעזרתו יתברך ואהיה להם למליץ יושר בשמים ולא אנוח ולא אשקוט עד שיהיה למי שבא אל קברי להתפלל וללמוד ישועה שלימה מן השמים. ובפרט בחור ובחורה שצריכים למצוא את זיווגם ויאמרו את כל ספר התהלים בלי להפסיק - אני מבטיח שימצאו את זיווגם מן השמים, ואני חוק בזה מאד"

דובב שפתי ישנים - ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

פני מבין - הרה"ק רבי נתנאל ב"ר יחיאל מיכל הכהן פריד זצוק"ל ז"ע

"ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך פי אני ה' רפאך" (ט"ו, כ"ז)

שנעשה ככל אשר ציוונו, וזה כוונת הכתוב אם שמוע תשמע לקול ה' אלוקיך והישר בעיניו תעשה, אף שאתה לא תבין הטעם לפי שישר בעיניו תעשה, אז תזכה והאזנת שתאזין למצותיו, היינו נטיות אוזן שתשיג טעמי המצוות בדבר שהשכל משיג, ושמרת כל חוקיו אף שלא תבין טעמם כלל אעפ"כ תעשה החוקים כמו הרופא שנותן סמים להחולה אף שאין החולה יודע כי למה צריך ואיך יועילו עכ"ז עושין הסמים פעולתם, כן החוקים תפלין של יד רפואה לחולה ביד ושל ראש רפואה לחולי ראש וכדומה שלא יחלה, ואל תתפלא איך יועילו המצוות לארוכה ומרפא, הלא הוא כמו שמועיל רפואת הסמים מהרופא אף בלי תבונה כלל כן אני ה' רופאיך תאמין בהרופא נאמן וחינם שירפאך והבן

ל"ד מה זה שכפלה תודה"ק במילות שונות לשמוע בקול ה' ולעשות הישר ולהאזין ולשמור וגם דיקדוק המפרשים כיון שלא ישים מחלה השי"ת א"כ אין צריך רפואה, ונראה מצינו בתורה"ק ג' חלקים משפטים ומצוות וחוקים משפטים הם אשר גם אם לא ניתן תודה"ק היה השכל נותן שלא לגנוב ושלא לגזול, ומצוות המה כמו שבת אשר כתוב הדר הטעם כי ששת ימים עשה ה' את הארץ, וחוקים אשר אין השכל נותן כלל כמו שעטנו ובשר בחלב וכדומה, אמנם אף בדברים אשר יש להשיג הטעם לא ניתן להאמר רק למי שטעם מתיקות ועריבות ונעימת תורה הקדושה כמו שאמר הכתוב טעמו וראו כי טוב ה' רק לאחר שטעם יוכל לראות כי טוב אבל טרם שרוצה להבין צריך לעשות כל פקודי ה' לפי שכן ישר בעיני ה' וצריך

"ויבאו אילמה ושם שתים עשרה עינת מים ושבעים המרים ויחנו שם על המים" (ט"ו, כ"ז)

וי"ל הרמז דאילמה הוא הלשון מאלמים אלומים כשבאו ישראל באגודה אחת מצאו לכל שבט מעיין אחד וכמ"ש המגן אברהם בשם ירושלמי דלכל שבט יש שער לתפילה ושבעים תמרים מרמו על סנהדרין שנאמר צדיק כתמר יפרח.

סגולה לפרנסה - אמונה שהקב"ה יכול להושיע מכל צרה וצוקה

"ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל ערב וידעתם פי ה' הוציא אתכם מארץ מצרים" (ט"ז, ו')

כתב בספר פני מבין "ונראה לפרש דמי שהוא אצלו ערב ולא נגה עליו שמש הצלחה ויבטח בה' הטוב המוציא אותנו מארץ מצרים עליו יוציא ג"כ מצרה לרווחה ונס יגון ואנחה כמו ביציאת מצרים ובוקר נקרא מי ששמש הצלחה עליו זורח בלי ישכח עושיהו ויודה לה' חסדו, וזה ובוקר וראיתם את כבוד ה' להרבות כבוד שמים לספר ברבים חסדיו ונפלאותיו, וזהו י"ל מקרא קודש להגיד בבוקר חסדך בעת הצלחה יגיד חסדי ה' ואמונתך בלילות שיאמין כי ה' הטוב יחוס וירחם עלינו ויושיענו ויגאלנו במהרה אמן. ... והנה פְּבֹד ה' נְרָאָה

פְּעִינָן נלע"ד ג"כ הכוונה על אופן הנ"ל לבל ידאג אנוש ואף שנראה שאור הצלחה לא נגה עליו בל ישכח עושיהו ויום יתן לו בורא ית"ש בעניין המן ואף שנראה שהוא עני עליו בזה יראה ג"כ כבוד ה' ולכך יש עת זמן אף שנדמה לו שהוא ערב עכ"ז לכבוד שבת ולצורך סעודת מצווה בין הערביים תאכלו בשר, ובבוקר הוא בעת הצלחה אל ימשיך עצמו בתענוגים וישבע עצמו בלחם וכפירש מדרש שמואל כך הוא דרכה של תורה כו' ואם אתה עושה כן מצד עצמך ולא מצד דוחק אשריך וטוב לך וכן יעשה עימנו הקב"ה טובות וישועות"